

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Ad Reverendissimvm In Christo Patrem, Et Dominvm D. Nicolavm De
Flisco, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Episcopum Card. Sabinensem. Thomæ
de Vio Caietani, tunc Prædicatorum ordinis Generalis Magistri, nunc ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

AD REVERENDISSIMUM
IN CHRISTO PATREM.
ET DOMINUM D. NICOLAVM

DE FLISCO,

Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Episcopum Card. Sabinensem.

*Thoma de Vio Caietani, tunc Predicatorum ordinis Generalis Magistri, nunc Sancti
Xisti presbyteri Cardinalis, in Prima Secunda Diui Thomæ
Aquinatis Commentarios.*

P R A E F A T I O.

VI Orthodoxam Ecclesiam Reuerendissime in Christo Pater, pomarium esse cultissimum fœcundisque arboribus constitum dixerint, non modo eos non aberrare vspiam, sed rectissime etiam sentire contenderim; quippe qui à principe illo vatum Moise, in ipsis prope historię suę foribus assertum hoc propalam fore, ac procul ab enigmatibus esse non ambigant. Neq; n. aliud paradisus ille a Deo plantatus, aquis irriguus, plantis pomiferis confus, in quo & primus est homo positus, quàm Christi refert Ecclesiam, baptini fonte vitæq; arbore (quæ Christus est) tum diuorum hominum disciplin, illustrium plantarijs exornatam. In hunc cum multi ad eximendam faem, capiendaque pocula passim adcurrant, accessi & ego, & mea sponte apidus, tum maxime ab Aquinate Salomone (ita enim appellare libet) actus (quis enim tam mentis inops, ac stolidus, vt aduocantem ad conclusum ortum dilectos suos, vt comedant fructus pomorum suorum, non libente audiat, non gradu concito sequatur?) accessi. Neque nuper solum, sed quàm primum mihi per ætatem licuit ac sub opacis proceræ illius ac feracis arbris ramis, procul a sæculi curis, procul a passionum æstibus recreatus, ad rices diu admirans potius arboris celsitudinem, pomorumque copiam ac auitatem, quàm delibans admodum, sessitavi: vbi verò auctis viribus illa conscendi, pomaque ad libitum colligens, degustavi, tantus me subito illom amor inæcessit, vt non diebus, non noctibus, a legendis illis ac vorandis a lineã. Sed qui me voluptate hac affectum mœror inuaserit, nescio, dum exctis paucis, reliquos vel in mandendis siliquis, vel effringendis glandibus occupatos, à nostræ procul arboris dulcedine video constitisse. Quam egem non aliunde puto, quàm ex infirmis viribus, neque ad censum comdis prouenire, cum simile veri nullo pacto fiat, vt vbertatem tantam nigerent. Hos itaque, Pater amplissime, miseratus, cum nobis ipsi tantumati non simus, curavi, collectis pomis ac præbitis, ne ieiuni ac fa-

* 2 mescen-

mescentes interirent. Quod cum aliàs in lucubrationibus meis effecissem, idem nunc in Commentarijs in Secundæ Primam, ea potissimum ratione feci, quòd præter illius præstantiam, tum in Theologia, tum in ea Philosophiæ quæ de moribus agit, hic mihi Liber ita videbatur esse omnibus necessarius, vt absque illo fieri, vel ingenti cum iactura, vel nullo modo posset. Complectitur enim prima illa rerum capita, sine quibus aut caliges in cœteris, opus est, aut cæcutias. Adde & vtilitatem, quæ tanta in illo est, vt a cunctis simul ordinibus, ad hunc sit quasi ad perennem ac lymphidû fontem adcurrendum. Quis etenim Doctorum, sine Thoma, non aridus videri poterit ac ieiunus? Quis sacerdotum non baculo Aquinatis innixus, in expiandis peccatis popu- lorum, non sæpe cespitabit? Eneruati proculdubio erunt, ac sine viribus absq; hoc de pulpitis declamantes, in tantaq; legum affluentia, periti Cæsarei Pon- tificiique Iuris inopes & egentes. Sicuti vero Aquinatis Thomæ inter Prædi- catores principis, fructus decerpere nullus debuit, prius quàm Caetanus Tho- mas in Prædicatorii gregis specula constitutus, ita profectò a nullo melius ac- ciipiendi sunt, atque auidius comedendi, quàm ab eo, qui Prædicatores tanta est charitate complexus, vt nunc bonos in illis mores confirmans, nunc esti- tuens collabentes, in fouendis protegendisque illis, & omnibus præste, & a nemine superetur. Accedit, quòd nobilissimi viri, ac supra fidem doctissimi (qualis est Aquinas noster) nobilissimo in primis & inter eruditos quotidie vi- ditanti, Commentaria iure quodam debita videntur. Quæ duo, quàm pari- nexu in te vnum coiuerint, non hominibus iam, sed ipsis etiam (si lice) bru- tis ac lapidibus colliquefcit. Possemque ego stolidior aliquanto forsàn vi- deri, si amorem tuum ac studium in eruditos viros, si etiam familiæ tue, tum Pontificibus summis, tum longo Senatorum agmine (quanto scilicet ullam in toto Christiano orbe reperias) exornatæ, recensere laudes parauerit. Supe- rest, Reuerendis. pater, ac domine, vt quando neq; aurum, neq; argenti mihi est, ac si maxime adesset (ea tua est integritas, quæ ad collucetia solui ista, & fluxa non inhiet) vt hæc mea munera, ea quæ dantur fronte, recipia & ca- lathi tenuitatem, ipsorum fructuum, quos tibi nunc damus, & ampores in posterum pollicemur, dulcore ac pinguedine metiaris. Vale foelicer.